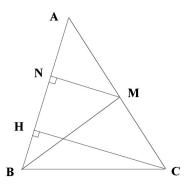
Universitatea Politehnica din București 2001 Disciplina: Geometrie și Trigonometrie

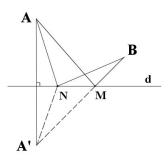
- 1. Într-un triunghi ascuțitunghi
cABC, înălțimea CHare aceeași lungime cu mediana
 BM. Să se determine măsura unghiului
 \widehat{MBA} .
 - a) 60° ; b) 45° ; c) 40° ; d) 30° ; e) $67^{\circ}30'$; f) $22^{\circ}30'$.

Soluţie. Fie N proiecţia lui M pe AB. M este mijlocul lui AC, deci $MN = \frac{1}{2}CH$. Se observă că MN||CH deoarece MN este linie mijlocie pentru $\triangle AHC$. Deci $MN = \frac{1}{2}BM$ şi deci $\sin(\widehat{MBA}) = \frac{MN}{BM} = \frac{MN}{CH} = \frac{1}{2}$ rezultă $\widehat{MBA} = 30^{\circ}$.

- 2. În plan se consideră o dreaptă d și două puncte distincte A, B situate de aceeași parte a lui d. Dacă pentru punctul $M \in d$ suma AM+MB este minimă, atunci
 - a) AM și BM fac același unghi ascuțit cu d; b) $m(\widehat{AMB}) = 60^{\circ}$;
 - c) $AM \equiv MB$; d) $AM \perp d$; e) $m(\widehat{AMB}) = 90^{\circ}$; f) $BM \perp d$.

Soluție. Fie A' simetricul lui A față de dreapta d și fie M intersecția lui A'B cu d (vezi desenul). Dacă $N \in d$, atunci NA = NA'. Dar MA = MA', deci folosind inegalitatea laturilor triunghiului în $\Delta A'NB$, avem $NA + NB = NA' + NB \geq A'B = AM + MB$, cu egalitate pentru N = M (când triunghiul degenerează într-un segment). Înălțimea în triunghiul isoscel AMA' fiind și bisectoare, rezultă că MA și MA' fac același unghi ascuțit cu d, deci AM și BM fac același unghi ascuțit cu d.

3. Să se determine perioada principală pentru funcția

$$f: \mathbb{R} \to \mathbb{R}, f(x) = \sin\frac{2x}{3} + \cos\frac{x}{2}.$$

a) 4π ; b) 3π ; c) 12π ; d) 9π ; e) 2π ; f) 6π .

Soluţie. Fie T>0 o perioadă pentru f. Avem $f(x+T)=f(x), \forall \, x\in\mathbb{R}$ și deci $\sin(\frac{2x}{3}+\frac{2T}{3})+\cos(\frac{x}{2}+\frac{T}{2})=\sin\frac{2x}{3}+\cos\frac{x}{2}$. Derivând de două ori, obţinem

$$\frac{4}{9}\sin\left(\frac{2x}{3} + \frac{2T}{3}\right) + \frac{1}{4}\cos\left(\frac{x}{2} + \frac{T}{2}\right) = \frac{4}{9}\sin\frac{2x}{3} + \frac{1}{4}\sin\frac{x}{2}.$$

Enunţuri şi soluţii * Admiterea U.P.B. 2001 * M1G - 1

Rezultă $\sin(\frac{2x}{3} + \frac{2T}{3}) = \sin\frac{2x}{3}$ și $\cos(\frac{x}{2} + \frac{T}{2}) = \cos\frac{x}{2}$ și apoi $\frac{2T}{3} = 2k\pi, \frac{T}{2} = 2h\pi, k, h \in \mathbb{Z}$. Avem $T = 3\pi k = 4h\pi \Leftrightarrow 3k = 4h$. Minimul lui k este 4 (se obține $h_0 = 3$) și deci minimul lui T este 12π .

- 4. Să se determine mulțimea soluțiilor ecuației $\sin x + \cos x = \sqrt{3}$.
 - a) $\left\{ \frac{\pi}{6} + 2k\pi \mid k \in \mathbb{Z} \right\}$; b) $\left\{ \frac{\pi}{4} + k\pi \mid k \in \mathbb{Z} \right\}$; c) $\left\{ \frac{\pi}{4} + 2k\pi \mid k \in \mathbb{Z} \right\}$; d) \mathbb{R} ;
 - e) multimea vidă; f) $\frac{\pi}{6}$.

Soluție. Avem succesiv: $\sin x + \cos x = \sqrt{3} \Leftrightarrow \frac{\sqrt{2}}{2} \sin x + \frac{\sqrt{2}}{2} \cos x = \frac{\sqrt{6}}{2} \Leftrightarrow \sin(x + \frac{\pi}{4}) = \frac{\sqrt{6}}{2} > 1$, și prin urmare ecuația nu are soluții. Altfel. Ridicând ecuația la pătrat, obținem

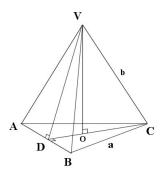
$$(\sin x + \cos x)^2 = 3 \Rightarrow 1 + 2\sin x \cos x = 3 \Leftrightarrow \sin 2x = 2 > 1,$$

deci ecuația nu are soluții.

5. Într-o piramidă triunghiulară regulată cu vârful V, lungimea laturii bazei este a și a muchiei laterale b $(0 < a < b\sqrt{3})$. Să se determine aria secțiunii duse printr-o muchie laterală și prin înălțimea din V.

a)
$$\frac{a}{4}\sqrt{3b^2-a^2}$$
; b) $\sqrt{3b^4-a^4}$; c) $\frac{a}{3}\sqrt{3b^2-a^2}$; d) $\frac{a}{2}\sqrt{3b^2-a^2}$; e) $\frac{a}{2}\sqrt{a^2+b^2}$; f) $\frac{ab}{2}$.

Soluție. Secțiunea este triunghiul VDC (vezi desenul) a cărui bază este segmentul CD, de lungime egală cu înălțimea triunghiului echilateral de latură a=AB, deci $CD=\frac{a\sqrt{3}}{2}$. În triunghiul echilateral ABC avem $OC=\frac{2}{3}CD=\frac{a}{\sqrt{3}}$. Aplicând teorema lui Pitagora în triunghiul dreptunghic VOC, obținem înălțimea triunghiului VDC, $VO=\sqrt{b^2-\frac{a^2}{3}}$. Aria triunghiului de secțiune VDC este deci $\frac{1}{2} \cdot DC \cdot VO=\frac{a}{4}\sqrt{3b^2-a^2}$.

- 6. Să se scrie sub formă trigonometrică numărul complex $z = \frac{\sqrt{3}+i}{\sqrt{3}-i}$.
 - a) $\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}$; b) $\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}$; c) $\sin \frac{\pi}{4} + i \cos \frac{\pi}{4}$; d) $\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3}$;
 - e) $\sin \frac{\pi}{3} + i \cos \frac{\pi}{3}$; f) $\frac{1+i\sqrt{3}}{2}$.

Soluţie. Avem
$$z = \frac{\sqrt{3} + i}{\sqrt{3} - i} = \frac{(\sqrt{3} + i)^2}{(\sqrt{3} - i)(\sqrt{3} + i)} = \frac{3 + 2\sqrt{3}i - 1}{3 + 1} = \frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} = \cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}$$
.

- 7. Să se calculeze $\arcsin(\sin \frac{5\pi}{6})$.
 - a) $\frac{\pi}{6} + k\pi$; b) $\frac{\pi}{6}$; c) $\frac{5\pi}{6}$; d) $\frac{5\pi}{6} + 2k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$; e) $\frac{\pi}{3}$; f) $\frac{5\pi}{6} + 2k\pi$.

Soluţie. Avem succesiv $\arcsin(\sin\frac{5\pi}{6}) = \arcsin(\frac{1}{2}) = \frac{\pi}{6}$.

- 8. Să se determine $x \in (0, \pi)$ dacă $(x 4) \sin 2x = 0$.
 - a) $4 \operatorname{şi} \frac{\pi}{2}$; b) $\frac{\pi}{2}$; c) $\frac{\pi}{3}$; d) $\frac{k\pi}{2}$, $k \in \mathbb{Z}$; e) $\frac{3\pi}{2}$; f) 0.

Soluție. Avem $(x-4)\sin 2x=0 \Leftrightarrow x=4$ sau $2x=k\pi, k\in\mathbb{Z}$. Dar $x\in(0,\pi)$, deci $x=\frac{\pi}{2}$.

- 9. Volumul trunchiului de con circular drept având razele bazelor 5 și 2, iar generatoarea 5, este
 - a) 26π ; b) 50π ; c) 14π ; d) 42π ; e) 5π ; f) 52π .

Soluţie. Avem $h = \sqrt{a^2 - (R - r)^2} = \sqrt{25 - 9} = 4$ și deci $V = \frac{\pi h}{3}(R^2 + Rr + r^2) = 52\pi$.

- 10. Aria hexagonului convex regulat cu lungimea laturi
i $\frac{2}{\sqrt[4]{3}}$ este
 - a) 2; b) 18; c) $6\sqrt{3}$; d) 6; e) $\frac{9}{8}$; f) $2\sqrt{3}$.

Soluţie. Aria hexagonului de latură a este $S = 6\frac{a^2\sqrt{3}}{4}$. Pentru $a = \frac{2}{\sqrt[4]{3}}$ rezultă $S = 6 \cdot \frac{\frac{4}{\sqrt{3}} \cdot \sqrt{3}}{4} = 6$.

11. Un plan determină pe o sferă de rază R două calote sferice cu raportul ariilor $\frac{1}{3}$. Să se determine raza cercului de secțiune.

a)
$$R\sqrt{2}$$
; b) $\frac{R}{2}$; c) $\frac{R\sqrt{3}}{2}$; d) $\frac{R}{3}$; e) $\frac{R\sqrt{2}}{2}$; f) R .

Soluţie. Fie h înălţimea calotei mici. Avem $\frac{2\pi Rh}{2\pi R(2R-h)}=\frac{1}{3}$ și deci $h=\frac{R}{2}$. Raza cercului de secţiune este $r=\sqrt{R^2-\frac{R^2}{4}}=\frac{R\sqrt{3}}{2}$.

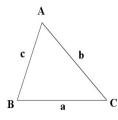
12. Să se calculeze raportul dintre aria cercului înscris și aria cercului circumscris unui pătrat.

a)
$$\frac{\pi}{\sqrt{2}}$$
; b) $\frac{1}{4}$; c) $\sqrt{2}$; d) $\frac{1}{2}$; e) $\frac{1}{\sqrt{2}}$; f) 2.

Soluţie. Dacă latura pătratului este a, atunci razele celor două cercuri sunt $\frac{a}{2}$ și $\frac{a\sqrt{2}}{2}$ iar raportul este $\frac{\pi(\frac{a}{2})^2}{\pi(\frac{a\sqrt{2}}{2})^2} = \frac{1}{2}$.

- 13. Dacă într-un triunghi ABC avem $\sin A = \sin B + \sin C$, atunci
 - a) triunghiul este isoscel; b) $m(\hat{A}) = 105^{\circ}$; c) triunghiul este dreptunghic;
 - d) triunghiul este echilateral; e) nu există un astfel de triunghi; f) $m(\hat{A}) = 75^{\circ}$.

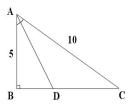
Soluție. Fie a,b,c laturile triunghiului (vezi desenul). Din teorema sinusului $\frac{a}{\sin A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C}$, rezultă egalitatea $\frac{a}{\sin A} = \frac{b+c}{\sin B+\sin C}$, deci relația din enunț devine a=b+c, ceea ce contrazice inegalitatea triunghiului a < b+c. Deci nu există un astfel de triunghi.

14. Fie un triunghi ABC cu AB=5, AC=10 și $m(\widehat{BAC})=60^{o}.$ Să se calculeze lungimea bisectoarei din A.

a) 3; b) 4; c)
$$\frac{10\sqrt{3}}{3}$$
; d) $5\sqrt{3}$; e) 6; f) $\frac{14}{3}$.

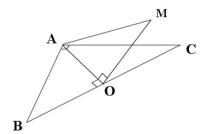
Soluție. Notând cu l_a lungimea bisectoarei AD din dusă din A și b=AC, c=AB, are loc relația $l_a=\frac{2bc}{b+c}\cos\frac{A}{2}$. Obținem $l_a=\frac{2\cdot5\cdot10}{15}\cos30^\circ=\frac{10\sqrt{3}}{3}$.

Altfel. Aplicăm teorema cosinusului în $\triangle ABC$ și obținem $BC = \sqrt{5^2 + 10^2 - 2 \cdot 5 \cdot 10 \cdot \cos 60^\circ} = \sqrt{75} = 5\sqrt{3}$. Dar numerele $5, 10, 5\sqrt{3}$ sunt pitagoreice, deci $\triangle ABC$ este dreptunghic cu $\hat{B} = 90^\circ$. Atunci, deoarece AD este bisectoare în triunghiul dreptunghic ABD (vezi desenul), avem $\widehat{BAD} = 30^\circ$, deci $AD = \frac{AB}{\cos \widehat{BAD}} = \frac{5}{\sqrt{3}/2} = \frac{10}{\sqrt{3}} = \frac{10\sqrt{3}}{3}$.

- 15. Se consideră un triunghi dreptunghic isoscel ABC ($AB \equiv AC$). Atunci mulțimea tuturor punctelor M din spațiu pentru care are loc relația $MB^2 + MC^2 = 2MA^2$ este
 - a) sfera de diametru BC; b) reuniunea a două plane; c) ipotenuza [BC]; d) dreapta BC; e) un plan; f) mulțimea vidă.

Soluție. Fie O mijlocul lui BC. Din teorema medianei, avem $MO^2 = \frac{MB^2 + MC^2}{2} - \frac{BC^2}{4}$. Relația $MB^2 + MC^2 = 2MA^2$ se scrie $2MO^2 + \frac{BC^2}{2} = 2MA^2$. Folsind $\frac{BC}{2} = AO$, rezultă $MA^2 - MO^2 = \frac{BC^2}{4} = AO^2$, deci $MA^2 = MO^2 + AO^2$, care implică $MO \perp AO$.

Dar $AO \perp BC$, deci $AO \perp (MBC)$ și locul geometric al punctului M este planul perpendicular în O pe AO.